

ZAMİRLER (ADILLAR)

İsim olmadıkları hâlde isim gibi kullanılan, isimlerin yerini tutan kelimelere **zamir** denir.

Zamirler sözcük ve ek durumunda olmak üzere ikiye ayrılır.

A. Sözcük Hâlindeki Zamirler

1. Kişi (Şahıs) Zamirleri
2. İşaret Zamirleri
3. Belgisiz Zamirler
4. Soru Zamirleri

B. Ek Hâlindeki Zamirler

1. İyelik Zamirler
2. İlgî Zamiri

A. SÖZCÜK HÂLİNDEKİ ZAMİRLER

Sözcük durumundaki adıllar da kendi aralarında şahıs, gösterme, belgisiz ve soru olmak üzere dörde ayrılır.

1. Şahıs (Kişi) Zamirleri

Sadece insan isimlerinin yerini tutan zamirlerdir.
Bu zamirler; "ben, sen, o, biz, siz, onlar" dır.

"Size **ben** yardım ederim."

"O, **sana** mektup göndermiş."

Şahıs zamirlerinin yerine kullanılabilen, ama esas olarak şahıs zamirleriyle birlikte kullanılarak cümledeki anlamı pekiştiren "**kendi**" zamiri vardır. Bu zamire "**dönüşlülük**" zamiri de denir. Dönüşlülük zamirlerinin asıl görevi anlamı pekiştirmektir.

"Bu kitabı **ben** yazdım."

"Bu kitabı **ben kendim** yazdım."

2. İşaret (Gösterme) Zamirleri

İsimleri, yerini işaret yoluyla, göstererek tutan zamirlerdir.

Başlıca işaret zamirleri şunlardır: "**bu, şu, o, bunlar, şunlar, onlar, öteki, beriki, bura, şura, ora, burası, şurası, orası, böylesi, şöylesi, öylesi...**"

"**Bu** bana dedemden kaldı."

"**O** dün kapıya bırakılmış."

"**Şunlar** neden masanın üzerinde duruyor."

"**Şu** senin değil mi?"

"**Bunlar** en sevdiğim kitaplarımdır."

UYARI:

"O" ve "onlar" zamirleri hem işaret hem de şahıs zamiri olarak kullanılabilir.

"**O**, tatilde dayısının yanına gidecek."

cümlesindeki altı çizili zamir insanların yerine kullanıldığından şahıs zamiri,

"**O**, okula giderken cebinden düşmüş."

cümlesindeki altı çizili zamir, insan dışındaki nesnelere karşıladığı için işaret zamiridir.

3. Belgisiz Zamirler

Birden fazla simin yerini tutan ya da hangi ismin yerini tuttuğu açıkça belli olmayan zamirlerdir.

Belgisiz zamirler şunlardır: "**biri, birisi, hepsi, kimi, kimisi, hepsi, tamamı, herkes, kimse, hiç kimse, çoğu, bazısı, birkaçı, birazı, birçoğu, başkası, her biri, öteberi, şey...**"

"**Biri** bizi gözetliyor."

"**Herkes** bu kitabı okusun."

"**Öğrencilerin çoğu** Türkçeyi sever."

"**Kimileri** ödevini yapmamış."

4. Soru Zamirleri

İsimlerin yerini soru yoluyla tutan zamirlerdir. Esas soru zamirleri "kim" ve "ne" dir. Bunun yanında soru bildiren diğer sözcükler de soru zamiri olarak kullanılabilir.

"Annem sana ne dedi?"

"Bu çocuk da kim?"

"Bu saate kadar nerede kaldın."

"Şimdi nereye gidiyoruz?"

"Soruların kaçını çözmüş?"

"Bu işi kime danışalım?"

"Hanginiz bu soruyu çözecek."

Soru zamiri olarak kullanılacak diğer sözcükler şunlardır: "Ne, Nere, nereye, nerede, nereden, kim, kime, kimde, kimden, kimi, kaç, kaçımız, hanginiz ..."

B. EK DURUMUNDAKİ ZAMİRLER

1. İyelik Zamirleri

İsmlere getirilerek, onların ait olduğu kişiyi bildiren zamirlerdir.

1. tekil - m	okulum	(benim)
2. tekil - n	okulun	(senin)
3. tekil - i	okulu	(onun)
1. çoğul - miz	okulumuz	(bizim)
2. çoğul - niz	okulunuz	(sizin)
3. çoğul - ları	okulları	(onların)

"Evimiz ana yolun kenarındadır."

"Annesi beni çağırdı."

İsim tamlamalarının tamlananlarında bulunan eklere iyelik zamiri denmektedir. İyelik ekleri aynı zamanda iyelik zamiridir.

2. İlgî Zamiri

Cümlede daha önce geçmiş bir ismin yerini tutan ek hâlindeki "-ki" zamiridir. Bu zamir kendinden önceki kelimeye bitişik yazılır.

"Bizim arabamız sizinkinden eski."

araba

"Ayşe'nin defteri eski, seninki yeni"

defter

"Oğuz'un saçı düz, benimki kıvrıkcık"

saç

ÖNEMLİ UYARI

Sıfatlarla zamirleri karıştırmamalıyız. Zamir olarak saydığımız yukarıda geçen bazı kelimeler ismin yerini tuttukları zaman zamir olurlar. Bu kelimeler bir ismin önüne gelip ismi niteledikleri veya belirttikleri zaman sıfat olurlar.

O, çok iyi bir insan.

Kişi zamiri

O, çok pahalıymış.

İşaret zamiri

O elbise çok pahalıymış.

İşaret sıfatı

Bazıları, konuyu anlamamış.

belgisiz zamir

Bazı öğrenciler konuyu anlamamış.

Belgisiz sıfat